

PL 5 Žížalí svět pod lupou – řešení

Úloha č. 1

Pozorování stavby těla žížaly. Žížalu opatrně očisti od hlíny, polož na nějakou podložku a pozoruj stavbu těla. Všimni si článků, ze kterých je tělo žížaly složeno, a pokus se odhadnout jejich počet.

Odhad počtu článků ověřit spočítáním článků konkrétní žížaly.

Obrázek č. 1

Úloha č. 2

Zjisti, jak reaguje žížala na změnu vlhkosti. Navlhči vodou filtrační papír tak, aby se střídala mokrá a suchá místa. Pozoruj chování žížaly a napiš, co jsi objevil.

Dostane-li se žížala při pohybu po papíře na suché místo, začne vykonávat přední částí těla krouživé pohyby a vyhledává vlhké prostředí, ke kterému začne lézt. Buňky reagující na vlhkost jsou uloženy v přední části těla.

Obrázek č. 2

Úloha č. 3

Zjisti, jak reaguje žížala na chemické podněty.

Žížalu polož na navlhčený filtrační papír. Skleněnou tyčinku nebo dřívko namočené v octu přiblíž nejprve k přednímu, poté k zadnímu konci těla. Pozoruj reakci žížaly.

Žížala reaguje na ocet rychlým pohybem směrem od skleněné tyčinky. Reakce probíhá rychleji při podráždění přední části těla. Buňky, které reagují na chemické podráždění, jsou umístěny v pokožce celého těla, v přední části je jich víc než v části zadní.

Obrázek č. 3

Obrázek č. 4

Obrázek č. 5

Úloha č. 4

Pro koho může být žížala potravou? Zakroužkuj obrázky živočichů, kteří žížaly požírají.

Obrázek č. 6

Obrázek č. 7

Obrázek č. 8

Obrázek č. 9

Obrázek č. 10

Obrázek č. 11

Metodický postup

V metodické části Pokusy se žížalou se VP zaměřuje na prohloubení poznatků účastníků a rozšíření vědomostí o žížale z přírodovědy 1. stupně ZŠ. Program je tvořen praktickými úkoly se žížalou.

Než budou účastníci provádět pokusy se žížalou, vyučující položí několik otázek, například:

- Proč žížaly za deště vylézají ven?
Protože dýchají celým povrchem těla. Když hodně prší, déšť zalije póry v půdě a žížaly nemohou dýchat, utopily by se.
- Jak reaguje žížala na světlo?
Žížala je fotofobní, pohybuje se směrem od světla.

Vyučující vyzve účastníky k vytvoření skupin, které spolu pracovaly v minulé vyučovací hodině.

Poté vyučující rozdá do skupin pracovní list č. 5, filtrační papír, štětec k namáčení filtračního papíru, ocet, dřívko nebo skleněnou tyčinku. Vyzve vedoucího skupiny, aby si vybral jednu žížalu z nádobky s hlínou z minulé hodiny a splnil úlohu č. 1. Provádí postupnou kontrolu plnění úkolu jednotlivých skupin a jeho správnost.

Pak vyučující vyzve účastníky ke splnění úlohy č. 2 – k navlhčení filtračního papíru pomocí štětce tak, aby se střídala mokrá a suchá místa, a k pozorování reakce žížaly. Vyučující kontroluje postupně splnění úlohy jednotlivých skupin a správnost dle řešení pracovního listu.

Pak vyučující vyzve účastníky ke splnění úlohy č. 3 a ověřuje postupně správnost provedení a řešení u jednotlivých skupin.

Ke splnění úlohy č. 4 vyučující doporučí použít učebnici přírodopisu pro 6. ročník a ověřit správnost řešení dle řešení pracovního listu.

